

DEN BORTGLÖMDA MÄNNISKANS SÖKANDE

I en egotrippad värld, där den empatiska förmågan lätt kommer i andra hand, kan det vara bra att läsa boken ”Mannen som föll i glömska” av Mia Ajvide. Det är hennes debutroman efter den första diktsamlingen: ”Om en flicka vill försvinna” – 2008.

Att Ajvide går från poesins värld till prosans utredande, konkreta språk märks, då även många lyriska partier är framträdande i boken. Själva centrum av handlingen kretsar kring en hustru som glömmer sin man.

Huvudpersonen Jack Sjödell kämpar boken igenom för sitt liv. Från den förstas veckans naturliga liv infaller den påtagliga omgivningens brist på inkännande och medvetenhet.

Att finnas där, men inte synas. Att vara en människa, som inte märks i den närmaste vän- kretsen eller inte få bekräftelse på sin existens, blir naturligtvis förödande. I förlängningen infinner sig händelser och sammanträffande, som mer eller mindre bildar en vid fond av intryck av kyla och död.

I ovissheten kan också en sorts ”kafkakänsla” infinns sig, då en människa förvandlas till en identitetslös person, som mer eller mindre nonchaleras.

Bokens personer rör sig i olika miljöer – från slottsmiljö till urbana stadsmiljöer.

Nu handlar det i grunden om att finna sig själv, att utforska det förflutna i kyrkoböcker och på gravplatser; att finna samhörighet i det förflutna, sina rötter, sin släkt.

Den grundläggande kärlekshistorien finner sin början i staden Jönköping 1967. Det är Agneta Fältskogs dansorkester som spelar i Stadsparken. Där finns Artur. Flickorna står uppradade utefter dansgolvet. Tonerna sveper ut över Vätterns vågor denna ödemättade sommardag den 27 juli.

En kvinna bjuder plötsligt upp den ensamme mannen. Han dansar och när han håller henne om midjan finner han att det är hans livs kärlek. Efter dansen växlas inte många ord. Hon hämtar sin väska. De går hem till hans lägenhet. Under denna enda kväll blir han till.

När fadern senare, enligt otaliga berättelser, söker upp henne, är hon gift och vill inte veta av honom.

Senare i livet möts mor och son. Det heter:

”Tyckte han om henne? Han såg det spända uttrycket i hennes ansikte och visste inte vad han skulle svara. Hon var hans mamma. Hon var mjölken som hon hade hållt i hans glas och hon var händerna som hade stoppat om honom om kvällarna. Men tyckte han om henne? Det var som att fråga om han tyckte om sin arm eller sitt ben.”

Ajvide tolkar mycket väl de intima relationerna som uppträder i det naturligt vardagslivet. Hon vill fokusera på det svåra, bortglömda och de psykiskt påfrestande. Men kanske också se det slumpartade i livets möten mellan människor, som inte kan glömmas bort.

Hit hör även Åsas dödfödda barn Johannes, som hon varsamt ”tvättar med ljumt vatten”. I ett kallt rum på andra våningen i ett av hyreshusen i Rinkeby räcker det med ett smackande ljud ur en barnamun. Men det kom inte!

Ja, hur klarar man att föda och begrava ett barn?

Det är en komplex roman som Mia Ajvide skrivit. Den är som en dikt – en berättelse som bär fram den lidande och prövande unga människan. Det handlar om det glömda, identitetslösa, slumpartade och nyckfulla. Men mitt i allt detta lyckas författaren förmedla en medveten uppmaning av den nödvändiga förmågan att lyssna, upprätta, och kanske på sikt - förlåta?

Hans-Evert Renérius

Bok: Mia Ajvide. Mannen som föll i glömska. Roman. Bonniers.